Kompozicijos pradžiamokslis (4)

Skyrelį tvarko šachmatų kompozicijos meistras Mečislovas Rimkus
Pušyno g. 2-2, Kriūkai, Šakių r., LT–71215
<rimkusm@gmail.com>

Laukelių blokavimas (tęsinys).

Mūsų kolegos klaipėdiečio kūrinys Nr.4 yra iš pasakiškojo žanro. Kirkės ypatybė ta, kad nukirsta figūra atgimsta pradiniame laukelyje, jei tas laukelis laisvas. Ši savybė sudaro galimybę blokuoti laukelius prie karaliaus, nors normaliu ėjimu ten patekti negali jokia figūra. Štai tie du sprendimai.

I 1.♔g8 ♗c4 2.♖g5 hg(♖h8) 3.♗f6 gf(♗f8) 4.♗h7 ♗xe6(♟e7)≠.

II 1.♗g7 ♗xb1(♗c8) 2.b2 ♗a2 3.♖g5 hg(♖h8) 4.b1♘ ♗xb1(♘g8)≠.

Abiejuose sprendimuose atgijusios figūros blokuoja laukelius prie juodųjų karaliaus. Kad būtų lengviau susigaudyti, skliausteliuose rašoma, kokia ir kur figūra atgyja. Įspūdingas antro sprendimo paskutinis ėjimas, kai baltieji vienu ėjimu nušauna du zuikius – atgiję žirgas blokuoja laukelį g8, į kurį jis paprastomis sąlygomis patekti niekaip negali, ir skelbiamas matas!

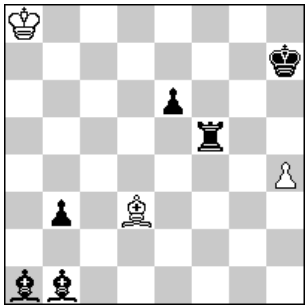
Ukrainiečio pozicijoje Nr.5 po 1.♘f2! yra grėsmė 2.♘g4+ ♔xf5 3.♗e6+ ♔e4 4.♕f5≠, nuo kurios juodieji ginasi kirsdami žirgais rikį d5.

1. … ♘6xd5 2.♗f4+ ♖xf4 3.♕d7 ir 4.♕e6≠.

1. … ♘4xd5 2.♗f6+ gf 3.♕xd3 ir 4.♕e4≠.

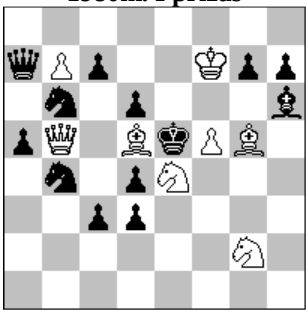
Kaip matome, čia baltieji priverčia juoduosius užimti rikiu laukelius f4 ir f6 ne todėl, kad ten nepatektų juodųjų karalius,- tie laukeliai yra baltųjų kontroliuojami,- bet tam, kad ten nepatektų juodieji žirgai. Labai puikus ir idėjiškai švarus laukelių blokavimo figūroms pavyzdys.

Nr.4 Nikolajus Zujevas „.Die Schvalbe“ 2003m.

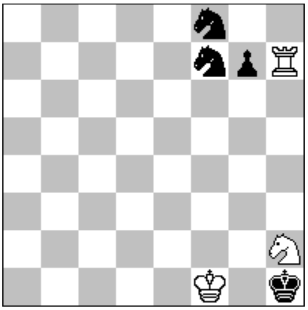
3+6 Kirkė h#4

Nr.5 Valentinas Rudenko „Ukrainos SK konk. 1980m. I prizas

8+13 #4

Nr.6 H. Hultberg ir H. Fröberg „Eskilstuna Kuriren“ 1942m.

3+4 #4

Uždavinys Nr.6 rodo, kad ir miniatiūroje galima puikiai išnaudoti laukelių blokavimą. Čia atrodo pakanka atsitraukti žirgu ir juodiesiems matas. Bet prieš tai reikia saugiai pastatyti bokštą. 1.♖h4? (2.♘g4≠.) ♘g6! 1.♖h3? ♘g5! 1.♖h5! (čia neužpuola juodieji žirgai) g6 2.♖h4 (nes laukas g6 jau užimtas) g5 3.♖h3 (nes dabar užimtas laukelis g5) g4 4.♘xg4≠. Iš pateiktų pavyzdžių matyti, kad laukelių blokavimas, turi tik vieną taktinį momentą: neleidžia kitai figūrai patekti į tą laukelį.